

Muonion kunta
Sosiaalitoimi

MUONION KUNNAN OMAISHOIDON TUEN PERUSTEET

SISÄLTÖ

1. Omaishoidon tuen tarkoitus ja määritelmät	3
2. Omaishoidon tuen myöntämisedellytykset	3
3. Omaishoitajaa koskevat ohjeet	4
4. Omaishoitajan lakisääteiset vapaat ja vapaiden järjestäminen	5
5. Asiakasmaksut	5
6. Hoitopalkkiot ja hoitoisuuden arviointi	6
7. Hoito- ja palvelusuunnitelma	9
8. Päätös omaishoidontuesta	9
9. Omaishoitosopimus.....	9
10. Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusturva	10
11. Hoitopalkkion maksaminen	10
12. Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen	11
13. Muutoksenhaku	11

1. Omaishoidon tuen tarkoitus ja määritelmät

Omaishoidon tuki laki (937/2005)

Lain tarkoituksena on edistää hoidettavan edun mukaista omaishoidon toteuttamista turvaamalla riittävät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut sekä hoidon jatkuvuus ja omaishoitajan työn tukeminen.

Omaishoidolla tarkoitetaan vanhuksen, vammaisen tai sairaan henkilön hoidon ja huolenpidon järjestäminen kotiloissa omaisen tai muun hoidettavalle läheisen henkilön avulla.

Omaishoito sopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä.

Omaishoitajalla tarkoitetaan hoidettavan omaista tai muuta hoidettavalle läheistä henkilöä, joka on tehnyt hoitosopimuksen.

Omaishoidon tuella tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hoidettavalle annettavista tarvittavista palveluista sekä omaishoitajalle annettavasta hoitopalkkiosta, vapaasta ja omaishoitoa tukevista palveluista.

2. Omaishoidon tuen myöntämisedellytykset

Omaishoidon tuen myöntämisen lähtökohtana on, että hoidettavan läheinen tai omainen haluaa ryhtyä omaishoitajaksi ja että hoidettava hyväksyy hänet hoitajakseen.

Omaishoitolain 3§ sisältää omaishoidon tuen yleiset myöntämisedellytykset. Kunta voi myöntää omaishoidon tukea, jos:

1. henkilö tarvitsee alentuneen toimintakyvyn, sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen syyn vuoksi kotiloissa hoitoa tai muuta huolenpitoa;
2. hoidettavan omainen tai muu hoidettavalle läheinen henkilö on valmis vastaamaan hoidosta ja huolenpidosta tarpeellisten palveluiden avulla;
3. hoitajan terveys ja toimintakyky vastaavat omaishoidon asettamia vaatimuksia;
4. omaishoito yhdessä muiden tarvittavien sosiaali- ja terveyden huollon palveluiden kanssa on hoidettavan hyvinvoinnin kannalta riittävää;
5. hoidettavan koti on terveydellisiltä ja muilta olosuhteiltaan siellä annettavalle hoidolle sopiva;
6. tuen myöntämisen arvioidaan olevan hoidettavan edun mukaista.

Tuen myöntäminen perustuu kunnan harkintaan ja viranhaltijan päätökseen. Omaishoidon tukea järjestetään tähän tarkoitukseen varattujen määrärahojen puitteissa.

Omaishoidon tuki myönnetään hakemuskuukautta seuraavan kuukauden alusta alkaen.

Lapsen omaishoidontukea myönnettäessä huomioidaan vammaisuuden tuottamat haitat, päivittäisen hoidon hoitojärjestelyt sekä normaali iän mukainen kehitys, jotka vaikuttavat hoidon ja huolenpidon tarpeisiin kotona ja kodin ulkopuolella. Jos omaishoitaja joutuu omaishoitotilanteen vuoksi luopumaan ansiotyöstä osittain tai kokonaan, huomioidaan tämä tuen myöntämisessä.

Omaishoidon ja huolenpidon tarve selvitetään kaikissa tapauksissa yksilöllisesti kotikäynnin yhteydessä.

Omaishoitoa tarvitsevan henkilön tulee olla Muonion kuntalainen.

Omaishoitajan avulla tapahtuva hoito tulee pääasiassa olla vaihtoehto laitoshoidolle.

Omaishoidontuki maksetaan hoitajalle.

3. Omaishoitajaa koskevat ohjeet

Omaishoitajan tulee olla 18 vuotta täyttänyt. Hänen tulee olla terveydentilansa ja toimintakykynsä puolesta sopiva hoitajaksi ja hänen on kyettävä kantamaan omaishoitajan tehtävän mukainen vastuu hoidettavasta. Hoidettavan tulee hyväksyä häntä hoitava henkilö hoitajakseen.

Omaishoidon tukea ei tule myöntää, jos omaishoitajalla on dementoiva sairaus, mielenterveyden ongelmia, päihteiden väärinkäyttöä, hoitajan toimintakyky tai muu terveydellinen tila selvästi estää häntä olemaan omaishoitajana. Kunta voi pyytää omaishoitajalta selvitystä hänen terveydentilastaan.

Omaishoitajan oikeuksia ovat hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovittujen etujen ja omaishoitoa tukevien palveluiden saaminen. Em. palveluita voivat olla esimerkiksi ohjaus, neuvonta, kotipalvelu, tukipalvelut, kotisairaanhoido ja kolme vuorokautta ylittävien vapaiden järjestäminen. Hoitajalla on mahdollisuus osallistua neuvotteluihin hoito- ja palvelusopimusta muutettaessa sekä hoitoa toisin järjestettäessä.

Omaishoitaja on velvollinen ilmoittamaan hoidettavan kunnossa tapahtuneista muutoksista. Hän sitoutuu myös huolehtimaan sopimuksen mukaisesti hoidettavan asianmukaisesta hoidosta ja ylläpidosta, olemaan yhteistyössä kunnan työntekijöiden kanssa hoidettavan hoitoon liittyvissä asioissa, noudattamaan sosiaalihuoltolain 57§ mukaista salassapitovelvollisuutta ja ilmoittamaan hoidontarpeen keskeytymisestä tilapäisesti tai pysyvästi. Kunnalla on oikeus periä takaisin väärin perustein maksettu tuki.

4. Omaishoitajan lakisääteiset vapaat ja vapaiden järjestäminen

Omaishoitajalla on oikeus pitää vapaata vähintään kolme (3) vuorokautta sellaista kalenterikuukautta kohti, jolloin hän on yhtäjaksoisesti tai vähäisin keskeytyksin sidottu hoitoon ympärivuorokautisesti tai jatkuvasti päivittäin. Vapaapäivät määräytyvät lomamääräytymisvuoden perusteella. Lomanmääräytymisvuosi alkaa 1.4 ja päättyy 31.3, esim. 1.4.2012 alkaen kertyneet lomapäivät on pidettävä 31.3.2013 mennessä.

Sidonnaisuus katsotaan ympärivuorokautiseksi siitä huolimatta, että hoidettava viettää säännöllisesti vähäisen osan vuorokaudesta kotinsa ulkopuolella käyttäen järjestettyä sosiaali – tai terveystalveta, tai saaden kuntoutusta ja opetusta. Mikäli omaishoito keskeytyy kalenterikuukauden aikana suunnitellusti vähintään viideksi vuorokaudeksi, omaishoidon vapaata ei kerry siltä kuukaudelta. Jos hoidettava joutuu ennalta arvaamattomasti enintään kolme viikkoa kalenterikuukaudessa kestäväälle hoitojaksolle, kertyy tältä ajalta lomapäiviä.

Kunnan on huolehdittava hoidettavan hoidon tarkoituksenmukaisesta järjestämisestä hoitajan vapaan ajaksi. Vapaapäivät voi pitää kuukausittain tai kerätä pidemmäksi jaksoksi. Hoitajan jaksamisen tukemiseksi hänelle voidaan järjestää myös alle vuorokauden pituisia virkistysvapaata.

Omaishoitajan vapaiden ajaksi Muonion kunta tarjoaa hoidettavalle ympärivuorokautisen hoitomahdollisuuden esim. Palvelukeskus Marjapaikassa tai Muonion terveystalveta. Päivähoitomahdollisuus on Palvelukeskus Marjapaikassa. Kotipalvelun avulla voidaan järjestää hoitajalle asiointivapaa klo. 8-16 välisenä aikana 1-2 h/ kerran viikossa. Tällöin kotipalvelun henkilökunta saapuu hoidettavan kotiin omaishoitajan poissaolon ajaksi.

Muonion kunnassa on otettu käyttöön läheislomitus 1.6.2010 alkaen toimeksiantosopimuksena kunnan kanssa, tämä mahdollistaa kotihoidon hoidettavalle omaishoitajan vapaan ajaksi. Kunta maksaa läheishoitajalle hoitopalkkion 75,46 €/ vrk ja kulukorvauksia 10€/ vrk. Erityishuoltoa tarvitsevalle henkilölle omaishoitajan vapaan aikainen hoitajakso on mahdollisuus järjestää Kolpeneen palvelukeskuksessa tai muulla sopimuksen mukaisella tavalla. Omaishoitajan vapaan aikainen sijaishoito voidaan järjestää myös toimeksiantosopimuksella tai perhehoitona.

5. Asiakasmaksut

Omaishoidon tuen lisäksi myönnettävistä sosiaali – ja terveystalveta peritään maksu. Palveluista perittävä maksut voidaan alentaa tai poistaa asiakasmaksu lain 11§: n nojalla.

Kotipalveluista peritään voimassaoleva säännöllisen kotipalvelun maksu. (sosltk: 19.12.2011) Omaishoitajalle järjestettävistä vapaapäivistä peritään asiakkaalta sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 6 b §:n enimmäismäärän mukainen maksu. Vuonna 2013 maksu on asiakasmaksulainsäädännön mukaan 10,60 € vapaapäivää kohti riippumatta siitä, miten hoito järjestetään.

6. Hoitopalkkiot ja hoitoisuuden arviointi

Omaishoidontuesta päätettäessä arvioidaan hoidon ja huolenpidon vaatavuutta ja sitovuutta.

Aikuisten omaishoidontuessa hoitopalkkion suuruus määrittyy kokonaisvaltaisen arvioinnin perusteella. RAVA -arviointia täydentävät hoito- ja palvelusuunnitelmahaastattelu sekä kotikäynnillä saadut muut tiedot hakijan toimintakyvystä ja tukiverkostosta sekä tarvittaessa MMSE testin tulos. Lääkärinlausunnot ja muut asiantuntijalausunnot ovat tukena yksilökohtaisessa arviossa ja päätöstä tehtäessä.

RAVAn rinnalle otetaan vuoden 2014 maaliskuun loppuun asti kokeiluluonteisesti Omaishoitajat ja läheiset- liiton laatima omaishoidon tuen tarpeen arviointi –kartoituslomake. Se on pitempi ja selkiyttää enemmän kokonaistilannetta, todellisuudentajua, yhteydenpitoa ja avun pyytämistä kodin ulkopuolelta sekä hoidon sitovuutta, omaishoitajan jaksamista ja hänen saamaansa tukea. Omaishoitajat ja läheiset -liiton mittarin käyttö vähentää arvioinnin tulkinnanvaraisuutta ja selkiyttää päätöksentekoa. Se auttaa myös sekä hoidettavaa, että hoitajaa tilanteen ja tuen tarpeen hahmottamisessa. Ennen Omaishoitajat ja läheiset -liiton mittarin pysyvää käyttöönottoa tehdään arviointeja molemmilla mittareilla ja verrataan tuloksia toisiinsa. Mittareiden käytön soveltuvuudesta tuodaan selvitys sosiaalilautakunnalle huhtikuun loppuun mennessä.

Alle 18-vuotiaiden omaishoidon tuki kohdennetaan vaikeasti vammaisten tai pitkäaikaissairaiden lasten hoitoon. Lasten kohdalla arvioinnissa kiinnitetään huomiota päivittäisten toimintojen lisäksi liikuntakykyyn, kommunikaatioon sekä valvonnan ja erityisen vaativien hoitotoimenpiteiden tarpeeseen. Lasten itsenäistä selviytymistä ja yksinoloa arvioitaessa otetaan huomioon hoidettavan ikä ja missä määrin tämän ikäinen edellyttää normaalisti valvontaa ja huolenpitoa. Lapsen hoidontarpeista, päivähoito- ja koulujärjestelyistä sekä muusta avun tarpeesta tehdään kokonaisarviointi yhdessä vanhempien sekä mahdollisten yhteistyötahojen kanssa. Arvioinnissa otetaan kantaa siihen, miten omaishoidon tuki parhaiten palvelee lapsen etua. Kokonaisarvioinnissa otetaan kantaa myös siihen, missä vaiheessa omaishoito mahdollisesti korvautuu muulla palvelulla. Sekä aikuisten että lasten omaishoitajan tulee olla valmis huolehtimaan hoidettavasta ja hänen hoitotoimenpiteistään eri vuorokauden aikoina. Omaishoitaja osallistuu hoidettavan kotona tapahtuvaan kuntoutukseen. Kodin ulkopuolisen hoidon yhteydessä edellytetään, että hoidon tarve on runsasta ja sitovaa niinä aikoina, kun hoidettava on kotona.

Lasten hoidettavuuden ja omaishoidon tuen suuruuden arviointi tehdään ensisijaisesti perheen haastattelujen, lapsiperheiden omaishoidon tukihakemuksen perusteella. Sairaalan lapsen toimintakyvyn kartoitus- ja luokitus -lomake ja kehitysvammaisen henkilön toimintakyvyn kartoitus –lomake toimivat suuntaa-antavana tukena päätöstä tehtäessä. Myös Omaishoitajat ja läheiset -liiton mittaria voidaan soveltuvilta osin käyttää lasten tilannetta arvioidessa. Lisäinformaatiota antavat yhteistyötahoilta saadut tiedot lapsen tilanteesta sekä mahdolliset asiantuntijalausunnot. Arvioinnin tukena on tarvittaessa erityistyöntekijä. Arvioitaessa lapsen toimintakykyä verrataan vammaisen tai sairaan lapsen toimintakykyä samanikäisen terveen lapsen toimintakykyyn. Omaishoidon tuen saaminen edellyttää, että lapsella on vammasta tai sairaudesta johtuva erityinen hoidon tarve.

Omaishoidon tukea voidaan maksaa myös alle 3 – vuotiaasta lapsesta, vaikka vanhempi olisi oikeutettu kotihoidon tukeen.

Sekä aikuisten että lasten omaishoidontuen hoitopalkkio on luokiteltu kolmiportaiseksi ja lisäksi on lyhyen raskaan siirtymävaiheen palkkio. Hoitopalkkioiden määriä tarkistetaan kalenterivuositain kertoimella, joka vuosittain vahvistetaan työntekijäin eläkelain (395 / 1961) 7 b §:n soveltamista varten.

Päätöksenteossa käytetään yksilöllistä harkintaa asiakkaan hoidolliset ja huollolliset tarpeet huomioon ottaen.

Hoidettavat sijoitetaan hoitoryhmiin seuraavien kriteereiden mukaisesti:

Ryhmä 1 paljon hoitoa tarvitsevien hoitopalkkio

Valvottu hoito

Ryhmään kuuluvat paljon hoitoa ja apua tarvitsevat aikuiset sekä alle 18-vuotiaat vaikeavammaiset tai vaikeasti sairaat lapset. Aikuisten hoitopalkkion kriteerinä on, että hoidettava tarvitsee huolenpitoa, jatkuvaa apua, valvontaa ja ohjausta monissa henkilökohtaisissa päivittäisissä toiminnoissa. Hoidettava voi tarvita ajoittain omaishoitajan apua myös yöllä. Hoitotarpeiden arvioinnissa kiinnitetään huomiota erityisesti fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn ja suoriutumiseen päivittäisissä henkilökohtaisissa toimissa. Valvonnan ja ohjauksen tarve on säännöllistä. Alkavan muistihäiriön takia fyysisesti hyväkuntoinen hoidettava tarvitsee jatkuvaa valvontaa. Ohjeelliset RAVA –arvot: 2.50-3.00
Omaishoitajaliiton mittarissa 15-29.

Hoitopalkkio 374,51€

Ryhmä 2 jatkuvaa hoitoa tarvitsevien hoitopalkkio

Tehostettu hoito

Ryhmään kuuluva hoidettava tarvitsee apua lähes kaikissa päivittäisissä toimissa sekä henkilökohtaisen hygienian hoidossa. Hoidettava saattaa olla kasteleva. Hoidettava tarvitsee omaishoitajan apua myös öisin. Fyysisesti hyväkuntoinen hoidettava voi olla keskivaikeasti muistihäiriöinen ja tarvita jatkuvaa valvontaa ympäri vuorokauden. Omaishoitaja osallistuu hoidettavan kuntoutukseen ja voi joutua huolehtimaan kuljetuksista esim. kouluun, mikäli hoidettava ei vammansa tai sairautensa takia pysty käyttämään yleisiä kulkuneuvoja. Rava-pisteet n. 3.00-3.50
Omaishoitajaliiton mittarissa 30-44.

Hoitopalkkio 482,56 €

Ryhmä 3 runsaasti jatkuvaa hoitoa tarvitsevan hoitopalkkio

Täysin autettava

Ryhmään kuuluvat jatkuvaa hoitoa, huolenpitoa ja apua kaikissa päivittäisissä toiminnoissa ympärivuorokautisesti tarvitsevat aikuiset. Hoitotyö on erittäin sitovaa ja vaativaa ja edellyttää hoitajan kokopäiväistä työpanosta ja hoitovastuuta ympäri vuorokauden. Hoidon sitovuus on samaa tasoa kuin pysyvässä ympärivuorokautisessa hoidossa asumis- tai laitopsyksikössä. Hoidettava ei kykene asumaan yksin eikä häntä voi jättää päivän aikana yksin. Ilman omaishoitajaa hoidettava tarvitsisi pysyvän ympärivuorokautisen hoidon asumis- tai laitopsyksikössä. Hoidettava saattaa tarvita jatkuvasti vaativia sairaanhoidollisia toimenpiteitä. Ohjeelliset Rava-arvot 3.50-4.00
Omaishoitajaliiton mittarissa 45-59

Hoitopalkkio 603,19 €

Ryhmä 4 siirtymävaiheen hoitopalkkio

Tuki on tarkoitettu hoidollisesti raskaan siirtymävaiheen omaishoitoon. (Omaishoitolaki §5) Siirtymävaihe voi olla saattohoitotilanne tai siirtyminen hoitomuodosta toiseen, jona aikana hoidettava tarvitsee erittäin runsaasti hoivaa ja huolenpitoa. Hoitopalkkion maksu on lyhytaikaista. Hoitaja jää tätä tarkoitusta varten pois omasta työstään. Edellytyksenä hoitopalkkion maksamiselle on, ettei hoitajalla ole vastaavalta ajalta oikeutta sairaskorvauslain 10 luvun mukaisen erityishoitorahan saamiseen tai oikeutta vuorotteluvapaalain 13 §:n mukaisen vuorottelukorvaukseen.

Hoitopalkkio 749,01 €

Yleiset ehdot omaishoidon palkkioryhmissä

Hoitopalkkion maksaminen ei keskeydy eikä sitä vähennä intervallihoito laitoksessa, mikäli hoidettava on kotona vähintään kaksi viikkoa kuukaudessa. Myöskään osallistuminen päivähoitoon, päivä- tai työtoimintaan ei vaikuta omaishoidontuen palkkioon. Tällöin hoidon on kotonaolon aikana oltava erityisen vaativaa ja sitovaa. Hoidettavan käyttämisestä muista palveluista (kotipalvelu ja kotisairaanhoito, tukipalvelut, jaksohoito) peritään normaalisti hoidettavalta asiakasmaksulain ja -asetuksen mukainen maksu. Omaishoidon tukea ei makseta, jos hoidettava on sairaalassa pitkäaikaishoidossa tai käy kotijaksoilla sairaalasta. Hoitajan esittämän erityisen syyn perusteella voidaan sopia hoitopalkkio vähimmäismäärää pienemmäksi tai hoitopalkkiosta on mahdollista luopua kokonaan ja korvata ne maksullisilla palveluilla (Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaki). Tämä edellyttää, että päätös tehdään omaishoitajan aloitteesta, kunta ei voi yksipuolisesti muuttaa omaishoidon palkkiota palveluiksi. Ilman palkkiota ei kunnan ottama vakuutus ole voimassa.

7. Hoito- ja palvelusuunnitelma

Omaishoidon tuesta on aina laadittava yhdessä hoidettavan ja omaishoitajan kanssa hoito- ja palvelusuunnitelma, joka liitetään omaishoitotosopimukseen.

Suunnitelman avulla varmistetaan omaishoidon toteuttaminen siten, että omaishoito yhdessä muiden sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen kanssa turvaa hoidettavan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden kanssa riittävän hyvät palvelut.

Omaishoitolain 7 §:n mukaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan on kirjattava vähintään:

- omaishoitajan antaman hoidon määrä ja sisältö
- muiden hoidettavalle tarpeellisten sosiaali- ja terveystuollon palvelujen määrä ja sisältö
- omaishoitajaa hoitotehtävää tukevien sosiaalihuollon palvelujen määrä ja sisältö
- miten hoidettavan hoito järjestetään hoitajan vapaan, terveydenhoitoon liittyvien käyntien ja muun poissaolon aikana.

Omaishoitajan on velvollisuus tiedottaa hoidettavan toimintakyvyssä ja hoidossa tapahtuvista muutoksista omaishoidontuen yhteyshenkilölle.

8. Päätös omaishoidontuesta

Päätös omaishoidontuesta tehdään hoidettavalle. Päätöksen tekee Muonion kunnassa vanhustyön ohjaaja , jonka sosiaalilautakunta on määritellyt ja hyväksynyt (4/ 2011) omaishoidon tuen päätöksen tekeväksi viranhaltijaksi.

Tuki myönnetään hakemuskuukautta seuraavan kuukauden alusta, edellyttäen että hoitosuhde alkaa.

Omaishoidon tuki päätös tehdään toistaiseksi voimassa olevaksi.

Erityisestä syystä päätös voi olla määräaikainen. Tämä edellyttää, että etukäteen on selvillä tarkka päivämäärä, jolloin sopimuksen täyttäminen käy mahdottomaksi tai tarpeettomaksi.

Hoitotilanne tulee tarkistaa vuosittain ja omaishoitotilanteen muuttuessa olennaisesti sekä hoidettavan tai hoitajan pyynnöstä.

Jos hoidettavan hoito- ja palvelusuunnitelmaa muutetaan niin, että maksu muuttuu, siitä tehdään uusi päätös.

9. Omaishoitotosopimus

Omaishoitotosopimuksella tarkoitetaan hoitajan ja hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan välistä toimeksiantosopimusta omaishoidon järjestämisestä.

Sopimuksen liitteenä on aina hoito- ja palvelusuunnitelma. Omaishoitaja ei ole työsuhhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan.

Omaishoitotosopimusta ei tule tehdä jos sopimuksen tekeminen on vastoin hoidettavan tahtoa.

Sopimuksen allekirjoittavat kunta ja omaishoitaja ja sitä voidaan tarkistaa tarvittaessa.

Omaishoitosopimuksen tulee sisältää tiedot ainakin:

- Hoitopalkkion määrästä ja maksutavasta
- Oikeudesta laissa mainittuun hoitajan kolmen vuorokauden vapaisiin kuukaudessa
- Oikeudesta laissa mainitun hoitajan lisävapaiden ja alle vuorokauden pituisen vapaiden järjestämisestä
- Määräaikaisen sopimuksen kesto
- Hoitopalkkion maksamisesta hoidon keskeytyessä hoitajasta johtuvasta syystä tai hoidettavasta johtuvasta muusta kuin terveydellisestä syystä.

Yhteyshenkilönä toimii vanhustyön ohjaaja
Pirkko Kuru puh. 040 724 4025

Omaishoitajan tekemästä työstä maksetaan hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella hoitopalkkio, palkkion määrä ja maksutapa on merkittävä hoitosopimukseen. Jos sopimus on tehty raskaan siirtymävaiheen ajaksi, ei hoitaja voi samanaikaisesti käydä työssä.

Sopimus on yleensä voimassa toistaiseksi, mutta lasten kohdalla sopimus solmitaan enintään 18 vuoden ikään asti.

Tuen maksamisen edellytyksenä on allekirjoitettu sopimus liitteineen. Sopimusta tarkistetaan tarvittaessa, lasten kohdalla vuosittain.

10. Omaishoitajan eläke- ja tapaturmavakuutusurva

Omaishoitaja ei ole työsopimuslain (55/2001) tarkoittamassa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan, hoidettavaan tai hoidettavan huoltajaan.

Omaishoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaiissa (549/ 2003)

Omaishoidon tuesta hoitajan kanssa sopimuksen tehneen kunnan on otettava tapaturmavakuutuslain (608/ 1948) 57§:n 1 momentin mukainen vakuutus hoitajalle.

11. Hoitopalkkion maksaminen

Omaishoidon tukena maksettava hoitopalkkio on hoitajalle veronalaista tuloa. Hoitopalkkio oikeuttaa eläkkeeseen, jos palkkio on maksettu ennen 68 vuoden täyttämistä ja siitä on maksettu eläkevakuutusmaksut kunnallisen viranhaltijain ja työntekijäin eläkelain säädösten mukaisesti. Hoitopalkkioita tarkistetaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistaman indeksikorotuksen mukaan. Hoitopalkkio maksetaan omaishoitajan tilille seuraavan kuukauden lopussa. Omaishoitajat saavat omaishoitosopimuksen yhteydessä erillisen ohjeen palkkion maksukäytännöistä ja niihin liittyvistä ilmoituksista.

12. Omaishoitosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Kunta voi irtisanoa omaishoitosopimuksen päättymään aikaisintaan irtisanomista seuraavan kahden ja omaishoitaja irtisanomista seuraavan yhden kuukauden kuluttua. Jos sopimuksen jatkaminen vaarantaa hoidettavan tai omaishoitajan terveyden tai turvallisuuden, sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi.

Irtisanomisajasta riippumatta sopimus päättyy sen kuukauden lopussa, jonka aikana hoito hoidettavan terveydentilan muutoksista johtuen käy tarpeettomaksi. Jos omaishoito hoidettavan terveydentilasta johtuvasta syystä keskeytyy tilapäisesti, hoitopalkkion maksaminen keskeytyy kuukauden kuluttua.

Sopimusehto, joka poikkeaa tämän pykälän säännöksistä omaishoitajan vahingoksi, on mitätön. (Omaishoitolaki 9§)

Määräaikainen sopimus päättyy määräajan umpeuduttua ilman eri päätöstä.

Sopijapuolet voivat purkaa sopimuksen välittömästi, jos hoidettavan terveys ja/ tai turvallisuus vaarantuvat.

Hoitajaa ja hoidettavaa kuullaan ennen sopimuksen purkamista.

Mikäli tiedetään, ettei puute ole korjattavissa, voidaan sopimus purkaa välittömästi kuulemisen jälkeen.

Sopimuksen purkamisesta tehdään päätös omaishoitajalle, sekä hoidettavalle päätös omaishoidon tuen päättymisestä.

Omaishoidon käytyä tarpeettomaksi esim. hoidettavan kuoltua tai hoidon muututtua pitkäaikaiseksi laitoshoidoksi, tulee omaishoidon tuen päättymisestä tehdä kirjallinen ilmoitus omaishoidontuen saajalle.

13. Muutoksenhaku

Omaishoidon tuesta tehdystä päätöksestä tyytymättömällä asiakkaalla on oikeus tehdä muutos valitus sosiaalilautakunnalle.